

SPOLUPRÁCE VÝTVARNÉHO PEDAGOGA S VYUČUJÍCÍM JINÝCH PŘEDMĚTŮ A S GALERIJNÍMI PRACOVNÍKY. VZÁJEMNÉ VAZBY VÝTVARNÉHO A LITERÁRNÍHO PROJEVU.

VÝTVARNÝ PEDAGOG

*„Současný výtvarný pedagog by měl stavět vyučování výtvarné výchovy na základě samostatného výtvarného zkoumání a objevování, toto pojetí vyučování by se mělo projevit ve výtvarné tvorbě jedince. Aby učitel dosáhl tohoto záměru, musí být **tvůrčivý, výtvarně – didakticky vzdělaný, být schopen plánování a organizování vyučovacího procesu, respektovat individuální a věkové zvláštnosti žáků.** Důležitý je také správný výběr vyučovacích metod. Výtvarný pedagog by měl být otevřený různým názorům a přístupům, nebát se inovací a být flexibilní. Výtvarná výchova rozvíjí tvořivé schopnosti, schopnost sebevyjádření, smyslové poznání, na základě kterého člověk poznává okolní svět. **Výtvarná výchova integruje poznatky z jiných předmětů s tím rozdílem, že osobnost žáka se zde angažuje v jiném smysle – neučí se o nich, ale hledá jejich způsob vyjádření, přičemž využívá svých dosavadních poznatků a zkušeností o dané problematice. Prohlubuje se tak proces učení a poznatky jsou ucelené.**“ (Krajcarová, 2.s a 3.s, 2011)*

GALERIJNÍ A MUZEJNÍ PEDAGOG

Galerijní / muzejní pedagog by se měl **orientovat v oborech - dějin umění, teorie umění, teorie obrazu, kulturní antropologie**, živá tvorba a zároveň by měl být schopný:

- sdělovat kulturní obsahy na různé úrovni různým věkovým a sociálním skupinám
- používat tvůrčí pedagogické metody
- kombinovat znalosti z oborové didaktiky a obecné pedagogiky
- mít adekvátní komunikační schopnosti
- být schopný reflexe a analýzy vlastní činnosti
- znát základní kurikulární dokumenty
- *umět specifikovat vazby vlastního edukačního modelu na RVP (Fulková, Hajdušková, Sehnalíková, , s. 17, 2012)*

SPOLUPRÁCE VÝTVARNÝ PEDAGOG – GALERIJNÍ PEDAGOG

Aby byla spolupráce co nejefektivnější, spolupráce by měla začít již před návštěvou samotné instituce. Společně by si výtvarný pedagog a galerijní pracovník měli předem definovat výchovné a vzdělávací cíle.

1. **Učitel** třídu na programy připravuje. Žáci pak do galerií přicházejí už s jistým očekáváním a s obsahy zprostředkovanými učitelem.
2. Samotná galerijní / muzejní edukace = práce **galerijního edukátora**.
3. Na závěr by měla proběhnout reflexe. Zde je opět důležitá role **učitele**. Ten by měl zpracovat informace, prožitky a dojmy z edukace do výuky. Například jako inspirační zdroj pro další výuku či rozhovor. Může následovat rozvedení hlavních konceptů programu do tvůrčí výtvarné práce ve škole, eventuálně do delšího projektu. Dobrý program poskytuje učitelům materiál ke všem základním

prvkům, aby mohli sami s žáky tvůrčím způsobem v práci pokračovat a následně konzultovat výsledky práce s galerijními edukátory. (Fulková, Hajdušková, Sehnalíková, , s. 17, 2012)

Existují i galerie, které nabízí **programy určené přímo pro pedagogy**. Např. Moravská galerie v Brně pořádá pro pedagogy výtvarné výchovy speciální výtvarné dílny, zároveň jim poskytuje studijní materiály k některým výukovým programům pro školy a nově připravuje metodické podklady na Metodickém portále www.rvp.cz. (www.moravska-galerie.cz)

PROVÁZANOST S DALŠÍMI OBORY - SPOLUPRÁCE

Práce zprostředkovatele umění je činností interdisciplinární. Mezioborový přístup pomůže příjemci spatřit a pochopit nové významy díla. Využívají se podněty **společenských i přírodních věd, postupy tvůrčího myšlení** a postupy uměleckých činností jiného druhu, jenž dávají možnost osvojit si nová estetická poselství a intenzivněji si užít setkání s uměním. Zbyněk Fišer se v publikaci *Aktuální otázky zprostředkování umění* zmiňuje o tom, že do budoucna můžeme předpokládat jak celkové zpřesňování vlastní metodiky galerijní pedagogiky, tak i **interdisciplinární teoretické rozvinutí oboru**. (Horáček, Zálešák, , s. 181, 2007) Galerie a muzea začali o své postavení ve společnosti bojovat. **Institute nabízejí veřejnosti řadu možností zprostředkování umění a spolupracují jak s mateřskými, tak i základními, středními a vysokými školami**. Samozřejmostí se staly prohlídky s průvodcem, pořádání besed, výtvarných dílen, kurzů nebo např. Ateliérů. V současnosti galerijní a muzejní edukace nabízí různé kvality provedení, od erudovaných programů až po výtvarné či dramatické dílny. **Předmětem vyučování galerijního edukátora je kultura jako celek. Z toho vyplývá spolupráce a provázanost s obory jako jsou: dějiny výtvarné kultury, umění, divadlo, estetika, kulturologie, současné výtvarné umění, architektura, grafický design, dějepis, mediální výchova, tvůrčí psaní, hudba, kresba, malba, literatura...** (Fulková, Hajdušková, Sehnalíková, s.14, 2012) Ve škole dochází k propojení výtvarné výchovy s jinými předměty, a tedy i ke spolupráci učitelů různých předmětů, v rámci **projektové výuky a při dalších příležitostech a slavnostech ve škole, jako např. výstavy, vernisáže, besídky, jarmarky**. Díky tomu si žáci prohlubují své znalosti, učí se spolupracovat, jsou více motivováni.

VAZBY VÝTVARNÉHO A LITERÁRNÍHO PROJEVU

Psaní krátkých textů na výstavě/v hodině výtvarné výchovy a v inspiraci výtvarnými díly je součástí galerijních/metodických technik. Žák má např. vyjadřovat své pocity, pozorování, postoje, názory. Takovéto texty ovšem nenahrazují odborný výklad. Nebo může být didaktickým cílem psaní **nácvik tvorby slohového útvaru nebo slohového postupu**. Výsledný text se pak může stát součástí výkladu a interpretace jednotlivých děl. Znáмым pedagogem, který se u nás literárnímu projevu věnuje je doc. PhDr. **Zbyněk Fišer**, Ph.D. (Horáček, Zálešák, , s. 181, 2007)

ZDROJE: 1) UČITEL A PEDAGOGICKÁ PROFESE – SOUČASNÝ VÝTVARNÝ PEDAGOG. In: KRAJCAROVÁ, Jana. [online]. Prešov, Katedra, 2011 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.google.cz/url?sa=t&rc=1&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCsQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.pulib.sk%2Fweb%2Fkniznica%2Felpub%2Fdokument%2Fistvan1%2Fsubor%2Fkrajcarova.pdf&ei=D2QnUPBAfL7Aa7r4CQAw&usq=AFQjCNFy2t9RNYnTd2ViaDQI2FtM-DERLQ&bvm=bv.62922401,d.ZGU> 2) FULKOVÁ, Marie, Lucie HAJDUŠKOVÁ a Vladimíra SEHNALÍKOVÁ. *Galerijní a muzejní edukace 1: Vlastní cestou k umění*. Praha, 2012. ISBN 978-80-7101-111-8.

3) *Aktuální otázky zprostředkování umění: teorie a praxe galerijní pedagogiky, vizuální kultura a výtvarná výchova*. Editor Radek Horáček, Jan Zálešák. Brno: Masarykova univerzita, 2007, 189 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. ISBN 978-802-1043-718. 4) Moravská galerie v Brně: Servis pro pedagogy. [online]. [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/vzdelavani/skoly/dilny-pro-pedagogy.aspx>